

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Ureja Gustav Pirc, družbeni ravnatelj.

»Kmetovalec« izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 4 K, za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 2 K na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na vsi strani 32 K, na $\frac{1}{2}$ strani 16 K, na $\frac{1}{4}$ strani 10 K in na $\frac{1}{8}$ strani 6 K. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah šte. 3.

Št. 24. V Ljubljani, 31. decembra 1902. Leto XIX.

Obseg: Pozor! — Obkladki za pse. — Nekaj za sadjarje. — Pregled vinstva konci l. 1902. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Listnica uredništva. — Tržne cene. — Inserati.

Pozor!

Zopet je minulo leto, in novo se pričinja. Muke in skrbi starega leta se pozabijo, ostane le spomin na vesele in prijetne dogodke, in človek stopa v novo leto z novimi upi in nadějami.

Ni ga mislečega človeka, ki bi v lepih praznikih na koncu in v pričetku leta vsaj kratek čas ne pre-mišljeval o preteklosti in o bodočnosti. Nehote premišljuje tudi o svojem gmotnem položaju ter stavi najlepše nade na bodočnost.

In kmetovalec! Veselih spominov na minulo leto nima kaj prida; dan za dnevom so bile na vrsti le muke in skrbi, in konci leta vzlic vsi marljivosti in varčnosti ne vidi znatnega uspeha; pač pa največkrat le nove dolgeve in podvojene skrbi za bodočnost. — Kaj pa naj prinese temna bodočnost kmetovalcu-trpinu? Dve vrsti kmetovalcev sta, in zato sta tudi dva odgovora na to vprašanje.

Ene vrste kmetovalci so tisti, ki se ne zavedajo svojega položaja, ki ne vedo ali nočejo verovati, da je slabo uspevanje kmetijstva pač posledica neugodnih razmer, a še veliko bolj posledica popolnoma zastarelega kmetovanja. Te vrste kmetovalci so udani v svojo osodo in se tolažijo z boljšimi časi in z dobro letino.

Med kmetovalce druge vrste pa štejemo misleče gospodarje, ki uvidevajo vzroke gmotnega neuspeha v kmetijstvu, ki spoznavajo ali vsaj verujejo, da le pomnoženi dohodki boljšega in umnejšega gospodarjenja morejo narediti naše kmetijstvo dobičkonosno. Ti kmetovalci pač vidijo boljšo bodočnost v zboljšanjem gospodarstvu, a večina se vidi zapuščeno in vsled zanemarjenja od strani poklicanih činiteljev tudi oslABLJENO za težki gospodarski boj. Na eni strani je prepričanje, da je edino napredno gospodarstvo sposobno rešiti naše kmetijstvo, na drugi strani pa malodušnost in nezaupanje v samopomoč podira nade v bodočnost.

Proč z malodušnostjo in kvišku z vero v samopomoč! Le če si bo kmetovalec sam pomagal mu bo pomagano; drug ga nihče ne otme. S tem prepričanjem in z delom v takem zmislu stopimo v novo leto, in ni kaj, da bi se nam ne posrečilo doseči in doživeti boljših časov, saj se je pogovor še vsekdar uresničil „Pomagaj si sam in Bog ti pomore“.

Vsaki za napredek vnet kmetovalec naj zatrdno sklene napeti vse sile, da polagoma izpremeni svoje zastarelo kmetovanje v umno, naj gleda, da bo drugim v izgled in naj pomaga tudi sosedom do napredka. Če vse zavedne kmetovalce prešine tak duh, potem moremo z najboljšimi nadějami zreti v bodočnost. Naša c. kr. kmetijska družba ima vse polno nalog, skuša jim biti kos, kolikor ji dopuščajo denarne in delavne sile, a eno nalogo je vsekdar vršila in jo hoče vršiti v bodočnosti s podvojeno silo, in ta je: kmetovalce vzbujati k samopomoči, jih pri tem podpirati ter jih vzgajati za samopomoč.

To imenitno nalogo pa more naša družba le tedaj vršiti, če je vsak zaveden gospodar družbeni ud in če kot tak deluje v družbenem zmislu in če svoje sosede navaja k takemu delovanju. Kdor ima torej kaj srca za občni blagor in posebej za gmotni blagor trpečega kmetijstva, ta naj ostane zvest ud družbe tudi v novem letu in naj ji skuša pridobiti novih udov. V več kakor 130letnem delovanju je naša družba vsekdar kazala, da ima le eno namero, in ta je: kmetijstvo povzdigniti; njeno delovanje ni bilo nikdar sebično, in zadnji krajcar, ki ga je smela porabiti, je dala na korist svojim udom ali na korist kmetijstvu. To njeno delovanje je pa imelo zato tudi očitni božji blagoslov, kajti bilo je uspešno in torej za družbo častno, dočim so se namere, družbi izpodkopavati ugled, izjalovile, ker so bile narekovane od zavisti in zmote.

Velike naloge ima družba pred seboj, ki jih more na korist kmetovalcev le tedaj s pridom dovršiti, če najde trdno oporo v zavednih kmetovalcih samih; zato prosimo, da noben ud ne odstopi, pač pa vsak po svoji moči skuša pridobiti z novim letom novih udov. Le če bomo skupno in z združenimi silami delovali, se nam je nadejati uspehov in boljše bodočnosti za naše kmetijstvo.

Obkladki za pse.

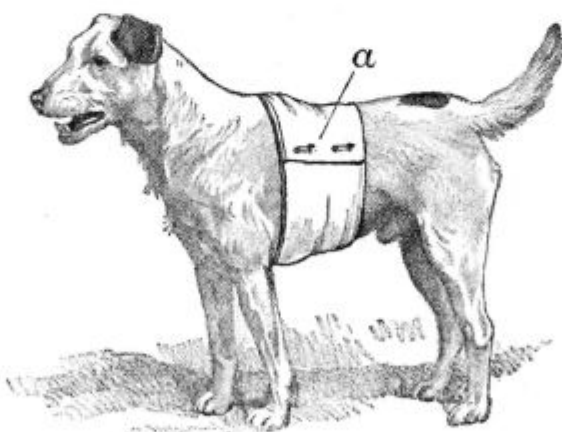
Naša najzvestejša domača žival, pes, boleha pogostokrat za obolenjem sopil ter dobi vnetico vratu, grla ali pluč. Te bolezni pes zelo lahko prebije, če se mu brzo pomaga. Najboljše in najpreprostejše sredstvo proti tej bolezni koj v pričetku so mokri obkladki, ki se po Prizničevem (Priesnitz) načinu tako rabijo, kakor pri človeku. Bolni del života se namreč obloži z ruto, v mlačni vodi namočeno in dobro izžeto, čez se pa dene druga gosta ruta, ki kolikor mogoče malo prepušča vođeno paro, ki se razvija iz mokre rute. Zategadelj je še bolje, če pride čez mokro ruto najprej kos kavčukovega platna, in nanj šele suha obveza. Na ta način je bolni del života takorekoč v parni kopelji, in če se gleda, da se posušena ruta kmalu zamenja z drugo in tako topla para dolgo časa vpliva, potem se vnetje hitro manjša in pes v najkrajšem času okreva. Podoba 64. kaže najpreprosteje privezan obkladek na vratu. Ta način je poraben le pri inteligentnih psih, ki ubogajo in zadovoljno drže tako obvezo. Pri psih, ki so nemirni in ki ne puste obveze čez ušesi, se obkladek pritrdi kakor kaže podoba 65. Obveza se pritrdi z močnimi bucikami, ali namesto teh z žebli, ali pa se naredi z močnim sukancem par šivov. Na isti način se pritrdi tudi obveza čez prsi, kakor kaže podoba 66., kadar ima pes plučni katar.

Podoba 64.

Podoba 65.

Podoba 66.

Na Dolenjskem kaže pridelovati kvalitetna vina.

Če prebiramo naše avstrijske in ogrske strokovne vinarske časnike, kakor so: „Weinlaube“, „Weinzeitung“, „Ungarischer Weinbau“, vidimo, da se v vseh priporoča pridelovanje kvalitetnih vin. Kvalitetna vina se pa

imenujejo taka, ki se odlikujejo po posebni dobroti, ne pa po veliki množini. Ta zadnja vina imenujemo kvantitetna vina. Pridelovanje kvalitetnih vin se izkratka zato priporoča, ker jih uživalci zahtevajo. Da jih pa uživalci zahtevajo, prihaja odtod, ker je to v poslednjih dvajsetih letih trtna uš povzročila. Ona je vinu ceno jako povišala ter mu vsled tega odtegnila prevagljivo večino uživalcev v nižjih slojih prebivalstva še celo v vinorodnih krajih ter jih je zvalila k uživanju piva in žganja. Vinski uživalci so se večinoma ohranili le v boljših slojih, in še te je razvadila boljša kvaliteta, to je višja dobrota tistih vin, ki so se za časa pomanjkanja slabših kislih vin, pridelovanih v severnih vinorodnih deželah, nadomeščala z veliko boljšimi, milejšimi, posebno pa močnejšimi, iz južnih vinorodnih dežel vpejlanimi vini.

Veliko uživalcev je pa vinu odtegnila tudi pretirana cena boljših vin, ki so jo zahtevali ne pridelovalci, pač pa prodajalci, in tu v prvi vrsti gostilničarji. Saj je sploh znano, da se je v mnogih gostilnah za vino, kupljeno po 24 do 32 vinarjev, zahtevalo kar 80 do 96, pa tudi še več vinarjev za liter.

Izkratka, dejstvo, neovrgljivo dejstvo je, da se je krog uživalcev vina v

poslednjih 20 letih jako skrčil in da se dandanes v skrčenem krogu zahtevajo veliko boljša vina, kakor so se prej. Danes torej ne velja več geslo „dosti pa poceni“, ampak geslo „rajši malo, pa dobro“. In s tem dejstvom morajo pridelovalci vina pač računati, sicer se današnje vinogradništvo, ki je neprimerno dražje mimo onega v dobi pred trtno ušjo, ne bo izplačevalo. Posebno velja to glede dolenjskega vinstva. Nada, da nekdanje priljubljeno ter zahtevano in dobro plačevano rdeče vino — „cviček“ — zopet pride do nekdanje veljave, izginja od dne do dne bolj. Nasprotno, od dne do dne se bolj

pojavi se zahtevanje po dobrih, milih, močnih vinih. Da je temu istinito tako, dokazuje vsakdanja skušnja dolenjskih pridelovalcev vina, posebno pa naslednji gotovo znameniti dogodek. Za 1. dan tega meseca je načelnstvo novomeške kletarske zadruga razpisalo donosanje vinskih pokušenj. Nič manj kakor 111 pokušenj so pridelovalci vina skupaj znesli iz raznih krajev. Tudi po 8 ur daleč so jih prinesli, to seveda z gorko željo, da bi vino zadrugi prodali, čeprav po nizki ceni. Pokušalna komisija je bila sestavljena iz šestih členov zadruga, med temi iz enega skušenega gostilničarja ter vinskega trgovca. In kakega uspeha je bila pokušnja? — Izmed vseh 111 pokušenj se je spoznalo le 8 upoštevanih vrednih, in še med temi se jih je zavrglo še 5, tako da se je le trem vinogradnikom obljubil odkup ponujenega vina. Prekislilo, preslabotno, tako se je glasila nepristranska sodba o tako prevagljivi večini pokušenj. In tista tri vina, ki so ugajala, so bila brez izjeme iz novih vinogradov in iz finih, zgodaj zorečih vrst grozdja.

Eno vino izmed sprejetih je pridelano v gori sv. Lovrenca pri Krškem, drugo v Čatežu pri Brežicah, tretje v Trškigori pri Novem mestu.

Resnica je, da letošnja dolenjska vina niso Bog vé kaj, toda če bodo v bodočnosti vina boljše, se bo istotako zahtevala boljše kvaliteta. In zato je gospodarsko pač več kakor opravičeno, da se prične z največjo resnobo na to delati, da se bodo tudi na Dolenjskem pridelovala kvalitetna vina, ne pa kvantitetna, kakor so se dozda, v dobi pred trtno ušjo, in kakršna se, žal, večinoma pridelujejo tudi še zdaj, v dobi trtne uši.

Prvi pogoj pridelovanja kvalitetnih vin na Dolenjskem je pa pač ta, da se opuste stare domače, pozno zoreče vrste trt ter se nadomestijo z novimi, tujimi, zgodaj zorečimi. In to bi se gotovo najhitreje in torej najuspešneje doseglo na ta način, da bi se po vseh najboljših vinorodnih krajih napravili deželni in državni vinogradi. V te vinograde naj bi se sadile najboljše, to je najpriporočljivejše vrste grozdja, kakor beli burgundec, italijanski rizling, španjol, silvanec, veltlinec, in sicer v prvi vrsti zato, da bi se ob času zelenega požlahtnjevanja iz njih brezplačno delili cepiči vinogradnikom.

R. Dolenc.

Nekaj za sadjarje.

Avstrijsko pomološko društvo namerava izdati „Avstrijsko sadno zemljiško knjigo.“

V tej knjigi bodo popisane sadne vrste, ki v Avstriji najbolj uspevajo. Povedano bo pa tudi, v katerih krajih so posamezne vrste razširjene. Iz nje bo razvidno, kako so se obnesli takozvani normalni sortimenti v posameznih deželah in pokrajinah in pa v koliko jih bo treba premeniti.

Za našo deželo so bile priporočene naslednje vrste za visoka debla sploh in tudi za pritlikavce v vsaki obliki:

- Jabolka
1. šarlamovček,
 2. transparentovec,
 3. blenhajmski zlati kosmač,
 4. zlata parmena,
 5. landsberški kosmač,
 6. veliki kaselki kosmač;
- hruške pa
1. avgustovka¹
 2. Klapovka,
 3. mila Lujiza (Avranžarica),
 4. Dilovka,

5. pastorovka;
6. abreška krasotica.

Za dobro, zavetno lego in rahlo, gnojno zemljo posebno pa še za pritlikavce so pa bila priporočena:

- Jabolka:
1. antonovka (čelini),
 2. lord Sufield,
 3. kanadski kosmač,
 4. rumeni cvetač (belfler).
- Deanov kodlin,
5. Deanov kodlin,
 6. beli zimski kalvil;
- hruške pa:
1. Esperenova gosposka,
 2. vojvodinja Elza,
 3. Filipovka,
 4. Esperenova bergamota,
 5. Olivjerka,
 6. zimska dekanka.

V drevesnici c. kr. kmetijske družbe se niso gojile vse te vrste. Posebno se morajo jabolka: Transparentovec, lord Sufield in Deanov kodlin dobro prekusiti v raznih krajih, preden jih bo kazalo v večji množini razmnoževati. Pač pa se je gojil rdeči štetinec ali čebular — stara priznana vrsta — ki še zdaj rad rodi, četudi le vsako drugo leto, in se rad drži pozno v pomlad.

Ostale vrste jabolk so se dobro sponašale. Parmena na Dolenjskem prehitro zori, a na Gorenjskem je pa prav finega okusa, lepe podobe in se drži pozno v pomlad.

Landsberški kosmač je na nekterih visokih deblih nekoliko droben, a dober pa je.

Posebno se bo pa obnesel pri nas beli zimski kalvil, če bomo dobili zanj trpežnišo podlogo kakor je parmena. V zavetnih legah še po Gorenjskem lepo dela na visokih deblih. Zato ga bo pač treba še bolj proučevati.

Izmed hrušek niso v nekterih krajih ugajale avgustovke, ker prepozno zoré in jih klapovke prehitte. V mrzlejših krajih so jih pa hvalili. Mesto ali poleg nje bo morebiti vpeljati rženico, ki zori že sredi julija. Je lepe hruševe podobe, rumene barve in proti solncu rdeča. Okusa je tudi dobrega, čeprav ni celo tako sočna, kakor je avgustovka. Filipovka rodi sicer vsako leto, a ne preobilo. Zanimiva pa je zaradi svoje oblike.

Olivjerka mora imeti pri nas jako dobro, rahlo zemljo in prisojno lego, sicer se ne izplača. In kdor ima tako dobro lego in zemljo, bo skoraj rajši sadil kar zimsko dekanko, kar je tudi prav.

Abreška je za trgovca, ki hoče še v aprilu s sadjem delati — denar. Za visoka debla je nekoliko predebela, a za srednja debla in pritlikave piramide na divjaku pa je izvrstna.

Obračamo se do vseh sadjarjev v deželi, posebno pa še do onih, ki so dobivali od c. kr. kmetijske družbe visokodebelnatost in pritlično drevje v imenovanih vrstah, naj nam blagovolijo čim prej prijaviti svoje izkušnje o teh sadnih vrstah:

Kako to sadje rodeva?

Kako dolgo se drži?

V kakšni zemlji rase?

V kakšni legi je: v prisojni, zavetni, prosti?

Sploh čim več podatkov bomo dobili o kaki vrsti, tem lažje jo bomo popisali za v začetku omenjeno knjigo. Glejmo torej, da bo tu naša dežela častno zastopana. Vsak naj stori svojo dolžnost!

Pregled vinstva konci l. 1902.

Vinski pridelki v raznih državah in razvoj vinske trgovine. — „Hvala Bogu, da ga je konec“, tako bo marsikateri kmetovalec ob koncu leta vzdihnil, kajti letošnje leto pač ni bilo tako, da bi se ga mogli z veseljem spominjati. Posebno veliko skrbi in težav so prestali naši vinogradniki, kajti koj ob začetku zbuje rasti jih je začelo hudo pritiskati, in sicer je započel svoje kruto delo najprej spomladanski mraz; potem so se pa po vrsti menjale razne uime, kakor močna burja, toča, nalivi, suša, dolgotrajna moča in naposled je še jeseni prav zgodaj mraz pritisnil. Čuditi se je, da je v kljub vsem tem nezgoda letošnja vinska letina v Avstriji vendarle še precej ugodna; ko bi le bila tudi vinska kupčija kaj boljša, pozabil bi naš od vseh strani bičani kmet vse med letom prestane težave. Upajmo pa, da se bo tudi v tem oziru kmalu na bolje obrnilo!

S tem spisom nimamo namena s sladkimi besedami in z neizvršljivimi, idealnimi predlogi ljudstvu kaj natvezti in ga naudajati s posebnimi upi, marveč hočemo le nakratko omeniti in navesti nekatere stvari, ki nas naudajajo z upom do boljšega preobrata v vinogradništvu sploh.

Glasom raznih poročil je letošnji vinski pridelek v glavni vinski deželi, v Franciji, jako padel. Dočim so preteklo leto, t. j. 1901. pridelali približno 58.000.000 hl in leta 1900. celo 73.000.000 hl, je znašal letošnji vinski pridelek le 32.000.000 hl, in cena je 15—50 K za 100 litrov.

Tudi v Italiji je letošnja vinska letina manjša od lanske. V Italiji se utegne to od leta do leta manjšati, kajti trtna uš se vedno bolj širi, a s prenavljanjem so počasni. V boljših letinah se pridelava v Italiji 25—30 milijonov hl; letos pa je ta pridelek padel za polovico.

Ker se prideluje v Avstriji povprečno 4.000.000 hl in na Ogrskem povprečno 5.000.000 hl vina na leto, se lahko iz teh števil posname, da se avstrijskim vinogradnikom ni bati posebne konkurence, če bo vlada ščitila svoje državljane, kajti ta malenkostni avstrijski vinski pridelek se lahko razpeča v par mesecih. Bolj pride Ogrska v poštev, pa ogrska navadna vina v Avstriji niso posebno priljubljena, in desertna vina, ki jih Ogrska prideluje v prav obilni množini, se razpečavajo le v posebnih krajih in v večjih mestih.

Kaj je vzrok da cene vinu padajo? — Francosko vino je izgubilo glasom raznih poročil na nekdanji vrednosti in deloma tudi na imenu; nasprotno je italijansko vino na tem pridobilo. Kaj je temu vzrok in kaj se da iz tega sklepati? Za naše razmere pač marsikaj jako važnega.

V pričetku prenavljanja vinogradov je cena vinu zelo poskočila, kajti ko se je trtna uš razširila po vsej Franciji, je padel pridelek od letnih 70—84 milijonov na 22—25 milijonov hl. Zato so se pomnoževale le take vrste, ki prav veliko rode, ki pa dajo le bolj nizka vina. In če potujemo po južnih krajih Francije, posebno po departementu Herault in Aude, vidimo večinoma le trto *aramon*, t. j. črna vrsta, ki daje do 300 hl vina na ha ($1\frac{3}{4}$ orala), dočim dajeta naša španjola (beli in rdeči), ki jih pri nas štejemo med najrodovitnejše trte, le 150—200 hl na ha. Sedaj pa, ko so pričeli tudi drugodi pridelovati dosti in dobrega vina, je cena vinom, pridelovanim iz takih trt, ker so šibka, znatno padla. In če bodo hoteli povzdigniti francosko vinstvo na prejšnje ime, bodo morali saditi take vrste, ki sicer manj rode, ki pa dajejo mnogo boljše vina kakor *aramon*, španjoli itd.

Isti razložek, ali pravzaprav ista hiba se opaža tudi pri nas. Tudi naši avstrijski vinogradniki so dosedaj le z malimi izjemami najrajši pomnoževali take vrste, ki sicer prav veliko rode, ki se pa iz njih dobivajo le bolj šibka vina. Dosedaj se je to tudi pri nas dobro izplačevalo in izkoriščalo, toda misliti moramo na bodočnost in skrbeti, da ne zadene tudi našega vinogradnika usoda franceskega vinogradnika.

Kdor je že zasadil svoje vinograde bodisi s to ali z ono vrsto in če mu te že dobro rode, jo mora seveda začasno pustiti ter trgati, kar mu daje; v prihodnje pa naj se poslužuje kolikor možno le malo, pa boljših, v mrlzlih krajih bolj zgodnjih, in kakor smo že v zadjem „Kmetovalcu“ v spisu „o pomnožitvi trt“ poudarjali, le takih vrst, ki so v dotičnem kraju že bolj ali manj preskušene. Pomnoževanje močno rodečih, četudi nizko vino dajočih trt se bo tudi v prihodnje izplačevalo le onim vinogradnikom, ki imajo svoja posestva blizu velikih mest, ki torej svoj pridelek, bodisi grozdje ali vino, lahko na debelo ali na drobno hitro in po dobri ceni v denar spravljajo. In dalje poudarjamo še enkrat, da naj se ne pomnožuje veliko raznih vrst, marveč kolikor mogoče malo, pa le take, ki se v dotičnem okraju najbolje sponašajo, da se tako dobe vina le enega značaja.

Različni predsodki o novem vinu. — Splošno mnenje naših odjemalcev in tudi pridelovalcev samih je, da cepljene trte ne dajo tako dobrih, stanovitnih in tako močnih vin kakor stare, necepljene. To je deloma istina; toda posebna razlika je le redka in z časna. To se dogaja največ le tam, kjer imajo samo take vrste, ki dajejo sploh bolj šibka vina, n. pr. kraljevina, belina, španjoli, zametasta črnina, lipovščina, javor, glera i. dr.; nikakor pa ne tam, kjer rase sam ali vsaj v večini rizling, beli burgundec, rulantec, traminec, silvanec, veltinci, frankinja, portugalka, refošk, črni burgundec, merlot i. t. d. Pa tudi pri onih, ki pridelujejo sedaj bolj šibka vina, bo sčasom, kadar se vse trte nekoliko postarajo in prilagodijo, tudi to vino drugačno, in bo celo vseskozi prejšnja vina prekašalo. Da so nova vina iz cepljenih trt nekoliko šibkejša, je v zvezi z večjo rodovitnostjo teh trt.

Ustanovitev vinarskih zadrug. — Vinska kupčija je v nekaterih krajih naših južnih kronovin vselej vsaj v začetku po trgatvi precej slaba, v drugih pa prav zadovoljiva. Letos je n. pr. kupčija na Vipavskem in tudi v Istri boljša od lanske, čeravno so cene višje kakor so bile preteklo leto. Slabša je pa na Dolenjskem in tudi na Štajerskem. Z ozirom na gorinavedene razmere v Franciji in Italiji naj se tudi oni kraji, koder se je doslej le malo letošnjega pridelka oddalo, tolažijo, da bo, čeprav ne kmalu, gotovo pa spomladi in proti poletju živahno popraševanje tudi po teh vinih, ki so pravzaprav le za takšen čas pripravna, ter da utegnejo tudi cene poskočiti. — To pač želimo vsi iskreno, kajti če se naše vinogradniško stališče ne zboljša, utegne nastati huda kriza in hud polom.

Žal, da je le majhen del vinogradnikov, ki more toliko časa do prodaje čakati, da si z izkupilom za vino nekoliko opomore. Z vesejem je torej svakdo pozdravil novembra t. l. od krške občinske hranilnice in posojilnice storjeni sklep, da hoče posojati denar na vino vsem zanesljivim posestnikom na Kranjskem in tudi izven Kranjske, dokler svojega vina ne prodajo, da si na ta način pomore vsaj in glavnih stisk, kajti če vinogradnik ni primoran svoj pridelek za vsako ceno oddati, lahko počaka dotlej, da cene postanejo primerne.

Čeravno je pa tako poslovanje v enem oziru koristno, bi mi vendar bolj priporočali ustanovitev okrajnih vinarskih zadrug, seveda pod spretnim in strokovnim vodstvom; kajti tako bi revni vinogradnik svoje vino res takoj prodal, četudi po nekoliko nižji ceni kakor pozneje; vendar bi se stem otresel vseh nadaljnjih skrbi, in denar bi lahko takaj primerno porabil.

Posojilo pa ima dve hibi, in sicer prvič, da se posojeni denar navadno bitro porabi in se le redkokdaj gospodarsko izkoristi, in drugič ga je treba čez gotov čas z obrestmi vred vrniti; in čim dlje časa je vino v kleti, tem slabše je za našega dobrosrčnega in starih navad navdahnjenega kmeta, da ga pogosto čez razmere privoščji sebi, še bolj pa prijateljem, in pridelek se sčasoma tako skrči, da pri marsikterem zadolžniku ne bo ne denarja ne vina, kadar pride čas vračanju.

Ustanovitev zadrug, to bodi torej v bodoče geslo naših vinogradnikov! Z zadrugami se zboljšuje tudi pridelek in okraj si laže pridobi kupcev in ime. Žal pa, da so naši vinogradniki nekako nezaupljivi tudi proti takim koristnim podjetjem, ker smatrajo vsako tako podjetje kot prvo pot do zvišanja davkov, češ, če prodam zadrugi, bo vsakdo izvedel, koliko sem pridelal in koliko sem izkupil; taki gospodje so pa vsi med seboj sporazumljeni in davki se mi gotovo povečajo. To so pa skrajno nepremišljeni predsodki nerazumnega ljudstva, kajti prvič so take stvari popolnoma tajne in drugič je vsakdo ravno davkarije največji neprijatelj.

Če se torej vinski pridelek pomnoži in vinstvo z umnim kletarstvom in s sajenjem boljših vrst zboljša, ter če se končno tudi trgovina povzdigne, bo gotovo tudi izseljevanje nekoliko ponehalo.

Pokončevanje raznih trtnih bolezni in obramba proti uimam. — Kakor prejšnja leta, so se v tem oziru tudi letošnje leto uporabljala razna sredstva za pokončevanje trtnih škodljivcev in drugih trtnih bolezni, kakor tudi v obrambo proti raznim uimam. Želeti bi bilo sicer tudi v tem oziru še marljivejšega in enotnega postopanja, toda priznati moramo, da se tudi tu ne da vse in povsodi tako izvesti kakor se piše, priporoča in čita.

Glavna zapreka v netočnem izvrševanju takih važnih del tiči gotovo v prvi vrsti v pomanjkanju denarnih sredstev, a sedaj tudi v občutnem pomanjkanju delavskih moči; ponekod je pa tudi kmetijski pouk nezadostno razširjen. Ne da se pa oporekati, da je pri nekterih tudi zanikrnost in površnost kriva mnogih neuspehov.

Kot glavne uime so letos nastopile: spomladi pozeba in močna burja, pozneje pa suša, oziroma deževno vreme, vsled česar je toplina znatno padla; pa tudi kruta toča ni prizanesla ter je po nekterih krajih naših kronovin, posebno po Primorskem in Istri, prav občutno škodo povzročila.

Proti spomladenskem mrazu so ponekod na Štajerskem in tudi na Kranjskem kadili; in kjer se je to delo pravilno opravljalo in če toplina ni padla pod 3° C, tudi s prav dobrim uspehom. Seveda se more izvršiti to delo le v nevetrovnih krajih. Posebno na Nižavstrijskem so že veliko stem poskušali, tako da se jim je posrečilo celo pri 5° C pod ničlo trte obvarovati pred pozebo.

Tako kajenje pa ima dober uspeh le tedaj, če se prične zgodaj zjutraj, vsekakor pa pred solničnim vzhodom, če se kadil le s takimi tvarinami, ki napravljajo gost in bolj vlažen dim — torej vlažne smeti, slamnat plevel i. t. d. — in če žgo cele občine naenkrat.

Proti toči se je tudi letos pridno streljalo. Samo na Kranjskem se je porabilo v ta namen 6025 kg. smod-

nika ter se je odalo približno 56.000 strelcev. Iz došlih uradnih poročil je posneti, da se je, na Kranjskem, v največ slučajih (87%) streljalo z vidno dobrim uspehom in le v 13% z manjšim ali brez uspeha. Ali to sredstvo pomaga ali ne, vprašanje še ni končno rešeno, zato se bo tudi v prihodnje nadaljevalo, in dal Bog, da bi nas vsaj ta nadloga tako ne bičala, kajti nobena uima in bolezen vinogradnika ne potlači tako, kakor ravno huda toča.

Proti poškodbam vsled nalivov se vinogradniki zavarujejo z napravo počeznih jarkov. To je jako važno delo, ki bi ne smelo izostati v nobenem količnejšem vinogradu. Čim bolj strma je lega tem gostejši morajo biti taki počezni jarki; torej 6—20 metrov vsaksebi. Jarki pa ne smejo biti prestrmi, ker drugače odteka v njih zbirajoča se voda prenažno, in tako odnese mnogo zemlje.

Vsem škodljivcem in uimam se moremo vsaj nekoliko ubraniti, le burja ostane neukrotljiva vladarica našega ozračja. Sicer se bo tudi ta moč zmanjšala, ko se namreč Kras popolnoma pogozdi, toda pri sedanjem polževem pogozdovanju ne bomo tega čakali ne mi in tudi še marksiteri mlajših rodov ne.

Fr. Gombač.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 205. Imam vino, ki je bilo v zadehlem sodu ter se je navleklo tega duha. Pred mesecem sem vino pretočil in je res zgubilo nekoliko duha, a ker bi imel rad vino čistega okusa, prosim sveta, **kako naj vzamem vinu duh po plesnobi?** (J. Ž. pri Sv. T.)

Odgovor: Edino sredstvo, vinu vzeti duh in okus po plesnobi, je fino namizno olje, ki se ga 1 do 2 kg na hl prav dobro primeša vinu. Glavni pogoj je, da se olje prav dobro z vinom pomeša. Olje pride potem samoodsahe navrh ter se lahko z natega posname in je za vsako porabo še dobro. Če se vino ni preveč navzelo plesnobe, olje navadno pomaga.

Vprašanje 206. **Kako naj ravnam s sočom, oziroma kako naj ga očistim,** da bo zopet poraben za vino, ker so sedaj v njem slive, namočene za žganje? (J. Ž. pri Sv. T.)

Odgovor: Če so slive v sodu ostale zdrave, t. j. da se niso na kakšen način pokvarile, na pr. skisale, potem je tak sod tako dober in poraben za vino, le skrbno ga je očistiti ter pravilno hraniti do prihodnje porabe. Ker imajo pa slive vendar nekoliko rdeče barve, ostane le nevarnost, da nekoliko barve pride v belo vino, kar je včasih napačno. V tak sod naj torej pride rdeče vino, ali je pa skrbno barvo iz sode izpravit. Barvo izpravite iz sode, če ga zadosti čistite in potem praznega močno zažveplate.

Vprašanje 207. V zimskem času kmetovaleci pripravljajo soljeno in sušeno meso. Mnogo jih ne ve pravilno soliti, zato se jim meso ali pokvari ali je pa preveč soljeno. **Koliko soli se potrebuje za soljenje mesa,** koliko za špeh in koliko za klobase? Kaj je pridejati klobasam, da dobe lepši duh? (A. G. v D.)

Odgovor: Trpežnost in dobrotu sušenega mesa nista zavisna le od množine soli, temveč tudi od načina soljenja. Meso se soli na tri načine:

1. Vsa potrebna sol se suha vdrgne v meso;
2. sol se raztopi v vodi in se s tako solno vodo meso pokrije;
3. del soli se vdrgne v meso, zlasti v bližini kosti, drugi del se pa v vodi raztopi ter se v njej meso namoči.

Če se vsa sol suha v meso vdrgne, se mesu odtegne največ soka, vsled česar bo manj redilno, a vsled večje suhosti bolj trpežno. Ker se razsol pri takem ravnanju le počasi izceja, zato meso v pričetku še ni znjo pokrito in se torej lahko po-

kvari, zato ga je pridno obračati in z razsolom polivati. — Če se vsa sol v vodi raztopi in se potem meso v tej vodi namoči, ostane meso redilnejše, a tudi sočnejše in se zato lažje pokvari. Ker je pa vse meso pokrito s solno vodo, se ob namakanju ni bati pokvarjenja. Solna voda se pa mora najmanj vsaka 2 dni spodaj odtočiti in zgoraj priliti. — Najlažje se pokvari meso v bližini kosti, zato je najboljši tretji način soljenja, t. j. del soli se vdrgne, zlasti okoli kosti, drugi del se pa porabi za napravo solne vode. Meso, ki se soli, se mora prav na tesno nalcžiti v posodo, pokrito z razsolom in navrh lehno obtežiti z deskami in s kamenji.

Množina soli je zavisna od vrste mesa in od tega, koliko časa naj se meso drži. Ker se maščoba težje pokvari kakor meso, zato potrebujeta mastno meso ali špeh manj soli kakor sočno goveje ali telečje meso. Kolikor močnejše se soli meso, tem manj je redilno, a tem trpežnejše. Če naj se meso le čez zimo drži, potem zadostuje 5% soli, t. j. na 100 kg mesa 5 kg soli; srednja množina je 6%. Če pa hočemo meso ohraniti dlje časa, zlasti tudi v vročem poletnem času (na pr. prasičje gnjati), potem je bolje vzeti 7%. — Soliter pridevati nima drugega namena kakor dati mesu lepo rdečo barvo, in v to svrhu ga zadostuje 60 g na 100 kg mesa. Zelo se priporoča dodati na 100 kg mesa 1 kg sladkorja, ker ta dela meso sočnejše, okusnejše in trpežnejše. Druge primesi, na pr. dišave, kakor česenj i. t. d., niso potrebne; a to je zavisno od navade in okusa. — Priporočen razsol za 100 kg mesa je naslednji: soli 6 kg (polovica se suha vdrgne), solitra 60 g, sladkorja 1 kg in 36 litrov vode. Ker se v vodi lahko nahajajo razne škodljive glive, zato je ta razsol skuhati, a ga pred porabo ohladiti, kajti razsol je tem boljši, čim mrzlejši je. Manjši kosi se sole 8—14 dni, večji kosi pa 3 do 5 tednov.

Vprašanje 208. Pri nas se splošno meni, da je rdeča sol živini zelo škodljiva, ker se z njo govedi prebiralnik pokvari. Če se rdeča barva prime prebavil, ni nobenih zdravil več. Tudi jaz sem tega mnenja ter tudi vidim, da živina rajša je belo sol kakor rdečo. Koliko je resnice na tem? (J. S. v V. L.)

Odgovor: Na tem ni nič resnice. Živinska sol, ali kakor jo vi imenujete rdeča sol, je čisto navadna kuhinjska sol, ki je pomešana z nekaterimi rečmi, ki jo naredijo za človeški učitek neporabno. Tako mešanje soli se imenuje denaturiranje. Denaturirana živinska sol se tako nareja, da se navadna drobnozrnata sol pomeša z majhnimi množinami pelinovega praška (0.25 %) in rdečega železnega oksida (0.5 %). Ti dodatki so živini čisto neškodljivi. Nasprotno, pelin še prebavljanje spodbuja in je torej sestojni del mnogih pod različnimi imeni v trgovini nahajajočih se „živilskih praškov“. Železni oksid je čisto nedolžna, neraztopna tvarina, ki se je najmočnejše kisline komaj primejo in ki zapusti živalsko telo neizpremenjena, ne da bi bila v njem povzročila kak dober ali slab učinek. V tem oziru je z njo tako, kakor z malimi množinami peska ali prsti, ki se vedno drže krme. Tudi je množina železnega oksida v denaturirani soli tako neznatna, da ne more na prebavila nikakor dražljivo vplivati ali jih kako drugače nadlegovati. Ako bi se živinčetu naenkrat dala zaužiti vsa množina železnega oksida, ki je v soli za vse leto, bi vendar živinče ne použilo več železnega oksida, kakor požre v enem dnevu peska z 10 kg dobrega sena, ki se ga drži samo $\frac{1}{2}$ % peska. Da so tako neznatne množine čisto neškodljive, pa je istotako znano, kakor se redkokdaj dobi seno, ki bi ne imelo nad $\frac{1}{2}$ % peska. Tudi v drugi klaji je navadno več kakor $\frac{1}{2}$ % peska. Ker pa je železnega oksida učinek tak kakor drobnega peska in ker ga krava z živinsko soljo použije na dan kvečjemu $\frac{1}{4}$ g (toliko kakor tehtja 5 do 6 pšeničnih zrn), torej je pač jasno, da ne more imeti na kravo nikakega učinka. V solinah se sicer drobnozrnata sol skrbno pomeša s sredstvi denaturacije, ali pod vplivom vlage se pri ležanju včasih napravijo trdnije grude in po stresanju med vožnjo se lahko

denaturirana sol deloma odmeša, tako da denaturirane snovi niso več enako razdeljene v soli. Zato se priporoča, denaturirano živinsko sol pred porabo še enkrat dobro premešati ali presejati, da živali dobivajo vedno enako sestavljeno sol.

Vprašanje 209. Imam 3 leta staro kravo, ki bo v kratkem storila drugo tele. Pri prvem teletu je imela sajveco na vimenu, in tudi sedaj se kažejo sledovi početka te bolezni. Kaj je temu vzrok? (I. B. v H.)

Odgovor: Novejša preiskavanja so dognala, da so vsebove vzrok vnetju vimena, ali kakor Vi pravite sajvecu, gotove vrste gliv, ki se razvijajo na gnili in plesnivi stelji, od koder potem prehajajo skoz seske v vime. Navadno se glive ne utegnejo vgnezditi v vimenu, ker se z molžo sproti odstranjujejo; a kadar krava suha stoji, se pa to lahko zgodi, in bolezen se tem rajša pojavi, kolikor bolj je vime dovzeto za kako bolezen. No, ob času, ko ima krava storiti, je pa vime s krvjo napolnjeno in je vsled tega bolj dovzeto za kako bolezen kakor drugi čas, zato se vnetje vimena ravno ob tem času najrajše kaže.

Vprašanje 210. Kako se zdravi trdokožnica pri govedih? (F. M. v Š.)

Odgovor: Vzrok trdokožnici je prehlajenje kože, vsled česar je ovirano njeno pravilno delovanje, ter pokladanje slabe in prazne krme. Pri zdravljenju je predvsem odstraniti vzroke ter gledati na dobro negovanje kože. Poleg dobre in tečne krme je skrbeti za dober, zračen in gorak hlev, ki pa tudi ne sme biti pretopen. Kožo je na dan večkrat dobro s slamo zdrgniti pri čemer je priporočeno rabiti mažo iz 4 delov olja in 1 dela terpentinovnega olja. Ta sredstva zadostujejo v pričetku bolezni; če je pa bolezen že napredovala, je dajati zdravila, ki pospešujejo prebavljanje in delovanje kože, na pr. encijan, zdrlojene suhe brinove jagode, pelin itd. Če je pa živina že zelo shirala in se kažejo znamenja vodenice, potem je vsako zdravljenje opustiti ter je živino zaklati. Na vsak način Vam priporočamo poklicati živinozdravnika.

Vprašanje 211. V jamo za gnojnico hočem dejati žveplene kisline, da gnojnica poprej pokipi, zato vprašam, kje je dobiti žvepleno kislino in počem?

Odgovor: Žveplena kislina ne pospešuje kipenja gnojnice, temveč le veže amoniak, ki je važna redilna snov, da ne izpuhteva iz gnojnice. Žvepleno kislino dobite v tvornici za kemijske izdelke v Hrastniku ali pa na Reki. Cena nam ni znana. Za čiščenje petroleja se tudi rabi žveplena kislina, in taka, že rabljena žveplena kislina se prav ceno dobiva v petrolejskih rafinerijah; zato Vam priporočamo v tržaški rafineriji povprašati.

Vprašanje 212. Imam vinograd, kamor ne pelje nobena vozna pot, temveč le pešpot. Ker pa potrebujem vozno pot, zato prosim sveta, kako bi prišel do nje. Pripomnim, da moj mejaš ima vozno pot, a nikakor ne pusti po njej voziti, tudi ne proti plačilu (A. R. v V.)

Odgovor: Do voznega pota morete priti na podlagi zakona o dovoljevanju poti za silo. Obravnava o zahtevi, da se dovoli zasilna pot, se vrši na prošnjo lastnika nepremičnine, ki je v stiski, torej v tem slučaju na Vašo prošnjo. V obravnavo je poklicana okrajna sodnija, v ktere okolišu se nahaja vinograd. V prošnji je zahtevano zasilno pot označiti s povedbo njene vrste in meri, navedši katastralna števila in obdelavne vrste dotičnih nepremičnin in pristavivši ime, stan in stanovališče njih lastnikov, ter je razložiti vzroke sprožene zahteve. Če so nepremičnine predmet zemljiške knjige, je na vesti tudi vložke zemljiške knjige. Prošnjo je podati v toliko izvodih, da bo moči vsakemu lastniku nepremičnin, ki jih je obremeniti, dostaviti en izvod in en izvod pridržati na sodnji, vrhutega je priložiti koleka prost izvod, ki se dostavi političnemu okrajnemu oblastvu.

Vprašanje 213. Napravil sem obširen kal za dobi-
vanje ledu. Ali ga smem rabiti tudi za ribarstvo, ne
da bi imel posebno dovoljenje? Kakšne vrste ribe naj vanj
vsadim in kje jih dobim? Voda je bistra in lahko vedno skozi
kal teče. (F. Z. v K.)

Odgovor: Brezdvomno smete svoj kal rabiti tudi za
ribnjak in Vam v to svrhu ni treba iskati privoljenja. Če je
voda bistra in mrzla, bodo uspevale postrvi, prav gotovo pa
ameriške postrvi. Če voda ni za postrvi, potem je gotovo za
karpe ali ščuke, vender se bolj izplača rediti karpe kakor
ščuke. Da bodo ribe uspevale, pa ni zavisno le od kakovosti
vode, temveč tudi od rodovitnosti tal, t. j. od hrane, ki jo
bodo ribe mogle dobiti. Ribji zarod kakor tudi vsa strokovna
pojasnila morete dobiti pri ribarskem okrajnem odboru v
Ljubljani.

Vprašanje 214. Med mojimi kokoši, ki jih imam v ve-
likem in snažnem kurniku, se je pokazala nadležna razvada.
Kokoši namreč druga drugi perje pulijo in jedo. Od kod
je to in kako je preprečiti? (F. L. v G.)

Odgovor: To je razvada, ki jo perutina kaj rada dobi
v zaprtih kurnikih vsled dolgega časa, nezadostnega pregibanja
in neprimerne hrane. Kokoši, ki imajo to razvado, je najbolje
zaklati, ker skušnja uči, da te razvade ni lahko zatreti. Skr-
beti je pa, da kokoši te razvade sploh ne dobe. In sicer stem,
da se jim nudi dovolj prilike za pregibanje in da se jim daje
primerna krma, zlasti dovolj peska ali zdrobljenih jajčnih
lupin ter semintja poleg mehke krme za spremembo tudi kaj
mesne krme, na pr. kuhanih mesnih odpadkov, na krvi ku-
hane žgancev i. t. d. Priporočano je dajati tudi perutnini
apnene klaje.

Vprašanje 215. Ali je dovoljeno smolo prodajati in
kupovati in ali se da to na kak način preprečiti? Naše žu-
panstvo je o tem že marsikaj sklepalo, a brezuspešno. Sklenili
smo tudi, kolomaz kupovati iz tvornice in ne onega, iz smole
prirejenega, da bi stem nekoliko omejili kvarljivo ravnanje
tistih postopačev, ki po gozdih kradejo smolo. (A. T. v T.)

Odgovor: Smolo je dovoljeno prodajati in kupovati,
vendar se dajo uporabljati določila kazenskega zakona glede
ukradene smole. Županstvo v svojem delokrogu ne more izdati
nobenih naredb, ki bi preprečile nabiranje smole, kar tudi
ni potrebno, kajti § 60. gozdnega zakona stavi nedovoljeno
nabiranje smole med prestopke, ki jih je kaznovati. Če žu-
panstvo take postopače da zalezovati in jih naznani okrajnemu
glavarstvu, bo najhitreje preprečilo kvarjenje gozda.

Vprašanje 216. Ali smem svojo domačo goved ali
prasiča zaklati ter meso nadrobno razprodati, če dam
žival ogledati po mesogledniku in plačam dac? (M. V. v K.)

Odgovor: Kmetovalec sme doma vzgojeno žival zaklati
in nadrobno razprodati, če se pri tem ozira na zakonska do-
ločila, t. j. da žival ogleda mesoglednik in da odraja dac.
Tako postopanje pa ne sme biti redno ter ne sme imeti na
sebi znakov mesarske obrti.

Vprašanje 217. Koliko kubičnih decimetров pri-
bližno se naredi zdrobljenega kamenja (šute) več iz
enega kubičnega metra žive skale? (I. S. v P.)

Odgovor: Živa skala zdrobljena dá 15 do 20 % več
kubične mere, in je to zavisno od vrste kamenja, od debelosti
drobirja, od zlaganja in od časa, koliko časa drobir leži na
kupu. V kubičnih decimetrih znaša to 150 do 200 kub. de-
cimetров ali ravno toliko litrov več.

Vprašanje 218. Ali je dovoljeno prodajati svet na
staro mero in ali je tudi tukaj prepovedana stara mera kakor
drugodi? Vzrok mojemu vprašanju je ta, ker je železniško
podjetje svet zmerilo in preračunilo na kvadratne metre, a
sedaj, ko se gre za odškodnino, nas hoče odškodovati na pod-
lagi računa po sežnjih. (I. I. v G.)

Odgovor: Kupčija na staro mero in vago je sploh pre-
povedana ter je okrajno glavarstvo zavezano kaznovati prodaj-
alca in kupca, če o taki kupčiji izve. Če se hočete ravnati
po zakonu, ne smete sklepati kupčije na podlagi računa s
sežnji. Opozarjamo Vas, da se pri takih kupčijah kaj rado
špekulira na nevednost prodajalca in se kar približno vzame
4 kvadratne metre za 1 kvadratni seženj, kar pa ni prav,
kajti en kvadratni seženj ima le 3 kvadratne metre ter 60
ali natančneje 59 67 kvadratnih decimetров. Seveda, če Vam
kvadratni meter računajo natanko za 0 278 kvadratnega sežnja,
potem je za Vas iz denarnega stališča vseeno.

Gospodarske novice.

* Vsakega p. n. dosedanega g. uda, oziroma
naročnika, prosimo, naj nam ostane zvest tudi v
novem letu ter naj nam vsak pridobi vsaj po enega
novega uda. To gotovo ni težko v očigled mali let-
nini 4 kron, ker je sedaj odpadla vpisnina, ki je
poprej bila ovira za marsikterega kmetovalca. Te
prošnje pa ne stavimo zaradi dobičkarije, saj vsak
ud dobro ve, da družba nima od udov nič, kajti
2 kroni prideta na list, ki družbo več stane, drugo
polovico letnine pa dobe podružnice. Z ozirom na
ugled je pa važno, da je družba močna.

* Današnje številka je zadnja v tem letu, pri-
hodnja izide 15. dne januarja l. 1903. Še enkrat
prosimo vse tiste, ki ostanejo še dalje družbeni
udje, oziroma naročniki „Kmetovalčevi“, ki pa niso
še plačali letnine, oziroma naročnine, naj jo izvolijo
precej plačati. Prvo številko prihodnjega letnika
pošljemo brez izjeme vsem dosedanjim prejemnikom,
zato pa prosimo, naj je nihče ne vrne, čeprav pre-
stane biti ud ali naročnik, ker drugo številko po-
šljemo brez izjeme samo tistim, ki do tistega časa
plačajo letnino, oziroma naročnino.

* Oddelek za rastlinogojstvo na c. kr. semenskem
preskušališču na Dunaju. — Opravila na c. kr. semenskem
preskušališču so se glede rastlinogojstva silno pomnožila. To
se je zgodilo posebno vsled tega, ker je c. kr. kmetijska družba
na Dunaju sklenila, da je skrbeti, da se nižeavstrijska žita
požlahtne, oziroma da se na Nižeavstrijskem ustanove
žitna gojišča. To podjetje podpira c. kr. semensko pre-
skušališče s podporo c. kr. kmetijskega ministrstva. Potrebno
pa je, da se ta važna vprašanja temeljito pretresejo in pre-
delajo, da se sčasoma taka dela raztegnejo tudi na druge de-
žele, zato je c. kr. kmetijsko ministrstvo z odlokom z dne 20. no-
vembra t. l., št. 27.305., sklenilo, da se na c. kr. semen-
skem preskušališču na Dunaju ustanovi poseben oddelek za
rastlinogojstvo. Za voditelja tega oddelka je bil določen
pristav c. kr. semenskega preskušališča, diplomirani kmetovalec
Gustav Pammer.

Načrt delovanju in naloga oddelku za rast-
linogojstvo je določena v posebnih navodilih. Iz njih smo
v naslednjem posneli v pregled nekaj točk:

1. Požlahtnjenje in zboljšanje domačih kme-
tijskih kulturnih rastlin (deželnih vrst). Ohranitev do-
nosnosti vpeljanih vrst s premišljeno izbero in go-
jitev novih sponašajočih se vrst

2. Pospeševanje domačega rastlinogojstva.
Njega spopolnitev v deželno gojitev rastlin z ustanav-
ljanjem semenskih gojišč na zadrugi podlagi (zadruga za
gojitev semenja). Določitev enotnih gojilnih okolišev.

3. Proučevanje sistematične uvrstitve naših de-
želnih vrst in njihovih razločujočih morfoloških in fizioloških
svojstev. Določitev okolišev, kako daleč so razširjene
deželne vrste, in preskušanje, se li dajo požlahtniti.

4. Rastlinogojna preskušanja, da se določi teorija o gojitvi rastlin in nauk o požlahtnjevanju semenja in o gojitvi vrst

5. Izvajanje poljskih poskusov s kmetijskimi rastlinami, posebno z domačimi vrstami žit, da se določi njih kmetijska vrednost, in sicer s sodelovanjem praktičnih kmetovalcev. Določitev kakšno zemljo, kakšno podnebje in kakšno gnojenje zahtevajo te rastline ter kako se upirajo rastlinskim boleznim itd. itd.

6. Določanje enotnih pridelovalnih okolišev in prirejanje poučnih oddelkov na polju, da bi se lažje uvajale spenšajoče se vrste.

7. Proizvajanje vseh analitičnih preskušanj in proučevanje v laboratoriju, da se določijo znaki raznim vrstam in da se presoja kakovost pridelkov za seme in za živež.

8. Razširjanje poznavanja požlahtnjevalnih in gojilnih načinov s predavanji, s tečaji in s pisanimi obvestili. Izrekanje strokovnega mnenja in dajanje nasvetov. Prirejanje semenskih razstav, da se zbudi spoznanje, kako važno je, če se rabi požlahtnjeno seme, da se pospešuje razširjanje dobrih vrst in da se gojitelju semenja in kmetu da prilika, da prideta v osebno dotiko.

* **Obdarovani stari posli.** Za darila iz cesarja Franca Jožefa I. zaklada za stare zveste kmetijske posle se je letos oglasilo 40 prosilcev, ki služijo v eninisti hiši po 30—52 let. Obdarovanih je bilo z darili po 20 K naslednjih 10 poslov, ki najdalje služijo in doslej še niso bili obdarovani: Janez Jezeršek v Škofji Loki (52 službenih let), Jakob Gantar na Fužinah (51 s. l.), Uršula Lukač na Hribu (49 s. l.), Janez Penč v Litiji (49 s. l.), Marija Juvan v Logu (48 s. l.), Marija Strel v Sernjaku (41 s. l.), Anton Golob v Mekinjah (40 s. l.), Jožef Kolar v Drnovcu (40 s. l.), Marija Tratnik v Domžalah (40 s. l.) in Josip Vrabec v Radečah (40 s. l.)

* **Živinska sol** bo v prihodnjem letu cenejša, in sicer bo veljalo 100 kg le 6 K. Sicer je tudi ta cena še previsoka, ker bi država sol lahko brez izgube še ceneje oddajala, a bomo za enkrat zadovoljni. Kakor se čuje, pride znižana cena 1. februarja p. l. v veljavo, do tja pa veljajo stare cene.

* **Močna krmila**, in sicer lanene ter sezamove tropine bo imela od sedaj naprej družba vso zimo v zalogi, in sicer lanene tropine po 19 K, sezamove pa po 16 K za 100 kg z vrečami vred. Tropine se oddajajo le v celih vrečah po 50 kg.

* **Sol za živino** priskrbuje družba tistim gg. udom, ki sami ne morejo ponjo v Ljubljano, po 10 K 56 h za 100 kg z vrečo vred, in je naročilom za sol vsake priložiti denar, ker se drugače naročitev ne zvrši.

* **Umetna gnojila** za gnojenje travnikov, in sicer rudninski superfosfat, kostno moko, kajnit in kalijevo sol ima družba vedno v zalogi in prosi pravočasnih naročil, da se bo moglo vsaki želji takoj ustreči. Rudninski superfosfat je po 7 K 25 h, kostna moka po 9 K, kajnit po 5 K in kalijevo sol je po 12 K 60 h. Vse cene veljajo z vrečami vred za 100 kg, postavljenih na ljubljanski kolodvor ali v družbenem skladišču. Vsa gnojila se oddajajo le v celih vrečah po 100 kg, izvzemši kalijevo sol, ki se dobiva tudi v vrečah po 50 kg.

* **Tomasova žlindra** bo v prihodnjem letu cenejša, kar smo že sporočili v zadnji številki „Kmetovalca“. Iz tega vzroka bo prihodnje leto, in sicer od 15. januarja naprej naša družba zopet imela primerno ceno Tomasovo žlindro na razpolaganje, in sicer za tako ceno, da jo z mirno vestjo lahko priporočamo. Ta žlindra je pa tista, ki je na vrečah zazna-

movana z „zvezdo“, kakor jo je družba oddajala v l. 1900. in poprej in ki o njej naši gospodarji trdijo, da je bila boljša kakor zadnja. Naša družba bo torej pričela zopet redno oddajati Tomasovo žlindro, in sicer 16, 17 in 18 odstotno, a naročila bo zvrševala vedno s tistim blagom, ki bo ravno v zalogi, kajti tvornice morejo poslati le tako blago, kakor se jim slučajno z ozirom na kakovost rude naredi. Cena Tomasovi žlindri v l. 1903 bo pri družbi naslednja: 16% 17% 18%

6 K 20 h, 6 K 50 h, 6 K 80 h,
in sicer za 100 kg z vrečami vred v družbenem skladišču ali na kolodvoru v Ljubljani. Družba že sedaj sprejema naročila na to žlindro, a naročila se bodo mogla izvršiti šele v drugi polovici januarja. Če se pomisli, da letos 16 odstotne žlindre ni bilo mogoče dajati pod 7 K 25 h, a bo prihodnje leto tako blago le po 6 K 20 h, torej po 1 K 5 h manj, je to gotovo na korist našim kmetovalcem.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Oddaja cepljenih trt v Mokronogu.

Podpisana podružnica naznanja, da se bodo iz subvencionirane podružnične trtnice v Trzišču pri Mokronogu spomladi 1903. leta vinogradnikom, ki se za to zglase, oddajale cepljene ameriške trte po znižani ceni, in sicer po 12 h komad.

Na podlagah rip. portalis, nekaj tudi na montikoli in solonis so cepljene najboljše, od strokovnjakov za naše kraje priporočene in preizkušene trte belih in črnih vrst, kakor: beli burgundec, laški rizling, silvanec, rdeči in beli španjol (zlahtnina), kraljevina, plavec, portugalka in kavščina (zametasta črnina).

Vinogradniki, stanujoči v krajih krškega okrajnega glavarstva, ki žele dobiti cepljenke po zgoraj določeni ceni, morajo svoje prošnje potem svojega županstva ali svoje kmetijske podružnice predložiti najkasneje do 15. februarja 1903 pri podpisani podružnici. Na pozneje došle prošnje se ne bo oziralo. Oddalo se bo 29.000 le dobro zraslih in okoreninjenih cepljenk.

Slavna županstva krškega okrajnega glavarstva so prošena, da vinogradnike o tem obvestijo potem razglasila pri farnih cerkvah ter da gredo prosilcem na roke; one lahko tudi predložijo skupne prošnje do zgoraj omenjenega roka.

Kmetijska podružnica v Mokronogu,

dne 21. decembra 1902.

Anton grof Barbo, načelnik.

V a b i l o

k občenemu zboru kmetijske podružnice v Planini, ki bo dne 18. januarja 1903 ob 3 popoldne pri gosp. Mejaku.

S P O R E D:

1. Poročilo o podružničnem delovanju in predložitev računa.
2. Nasveti in predlogi.
3. Volitev odbora.

Planina, 24. decembra 1902.

Za odbor: **Josip Benedek.**

Opomnja. Če bi se o določenem času ne zbralo zadostno število udov, se bo vršil pol ure pozneje drug občni zbor brez ozira na število navzočih.

Listnica uredništva.

F. M. v Š. Kako se prepreči, da se krava sama ne sesa, je popisano v članku s podobami, ki smo ga priobčili v 13. številki lanskega letnika. — Šole, kjer bi se bilo mogoče učiti rezanja živali, ni nobene.

T. D. v H. Nemarne posestnike siliti k zboljšanju njih zemljišč ni nobenega sredstva. Če bi pa osnovali vodno zadrugo, da bi zboljšali svoje senožeti, bi pa gotovo dosegli državno in deželno podporo.

F. P. v P. Nihče Vas ne more siliti, da bi Vi gradili svoj travnik, pač pa morate skrbeti, da se Vašemu sosedu ne dela kaka škoda.

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Ureja Gustav Pirc, družbeni ravnatelj.

»Kmetovalec« izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 4 K, za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 2 K na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na vsi strani 32 K, na 1/2 strani 16 K, na 1/4 strani 10 K in na 1/8 strani 6 K. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah štev. 3.

St. 24. V Ljubljani, 31. decembra 1902. Leto XIX.

Tržne cene.

Deželni pridelki:

V Ljubljani, 27. decembra 1902. (Izvirno poročilo.)

Semena: Domača detelja novo blago K 60.— h do K 63.— h; nemška detelja (lucerna) K 62.— h do K 68.— h; gorenjska repa K 40.— h; laneno seme, domače ozimno K 15.— h do K 16.50 h; konopno seme K 15.— h do K 15.25 h; kuminovo seme K 27.— h do K 30.— h.

Fižol: Ruščič ribniški K 12.— h; ruščič Hrvat K 10.60 do K 11.—; prepeličar (koks) K 13.40 do K 13.70. (Vse cene semen in fižola veljajo za 50 kg čistega blaga, kakor ga kmetovalci pripeljejo na prodaj i. s. novo blago.)

Suhe češplje: v dimu sušene K —.— h do K —.— h. }
brez dima sušene K 14.— h do K 19.— h. } za 50 kg

Orehi domači: K 17.— h do K 19.— h.

Ježice nove: K 5.— h do K 7.— h.

Med čist: po K 38.— h do K 40.— h.

Kože. Goveje, težke nad 45 kg po K 42.— h do K 43.— h.

„ težke od 30 do 45 kg „ 32.— „ „ 33.— „

„ lahke „ 32.— „ „ 33.— „

(Te cene veljajo za 50 kg in sicer za kože izdelane po tukajšnjih običajih z rogovi vred. Bikove kože po 60 h klgr.)

Telečje kože: K —.52 za kg.

Kozličjeve kože: po K 1.45 h do K 1.55 h za kg.

Svinjske kože: Čiste, brez napak 38 do — h za kg.

Druge vrste 23 do 28 h za kg.

Kože lisic po K 10.— do 10.50

„ kun belic „ 22.— „ 24.—

„ rumenic „ 30.— „ 36.—

„ dihurjev „ 6.— „ 6.50

„ vidr „ 17.— „ 18.—

Kože zajcev po K 32.— do 36.— za 100 komadov.

Pepelika (potoši) po K 32.— 50 kg.

Žito:

V Ljubljani, 27. decembra 1902. Pšenica K 8.85 h, rž K 7.20 h, ječmen K 7.10 h, oves K 7.30 h, ajda K 9.45 h, proso K 9.20 h, tursica K 7.50 h, seno K 3.80 h, slama K 3.— h. (Vse cene veljajo za 50 kgr.)

Na Dunaji, 27. decembra 1902. Pšenica K 7.90 h, rž K 7.04 h, oves K 6.52 h, tursica K 7.20 h. (Vse cene veljajo za 50 kgr.)

Naznanjam slav. občinstvu, da sem v zvezi z največjo švicarsko tovarno, ki izdeluje ure z mojo lastno znamko.

V zalogi imam žepne zlate, srebrne, nikelnaste in jeklene ure, nadalje vse vrste stenskih ur in budilk itd.

Nikel. cylinder ura od glđ. 1.90 naprej.
Srebrna „ „ 4.—
Srebrna paneeer verižica 15 gr. glđ. 1.10.
Budilka od glđ. 1.45 naprej.

Mojih ur ni zamenjati z dunajskimi, ker so prave švicarske ure, da pa so res dobre, dokazuje to, da sem si pridobil odjemalce celo izven Avstrije, ter razpošiljam blago na vse kraje, kakor v Nemčijo, Bulgarijo, Rumunijo, Ameriko itd. — Vžle priznajo dobri kakovosti mojih ur oddajem iste po jako nizki ceni z vedelnim jamstvom.

Nadalje priporočam svojo veliko zalogo (95—2)

zlatnine in srebrnine

kakor verižice, uhane, prstane, poročne prstane, zapestnice, broške, privezke, srebrne palice itd. — Vse moje zlato in srebro je puncirano pri c. kr. puncijemskem uradu.

Sprejemam vsa v mojo troko spajajoča popravila, katera izvršujem v moji delavnici točno in ceno.

Priporočujoč se slav. občinstvu za obilo nakupovanje z zagotovitvijo točne potrebe bilježim z velespoštovanjem

Fr. P. Zajec,

urar ter trgovina zlatnine, srebrnine in optičnega blaga; zastopnik največje tovarne v Zürich-u.

Ljubljana, Stari trg 28.

Prosim, zahtevajte ilustrovani cenik, katerega pošljem poštne prosto.

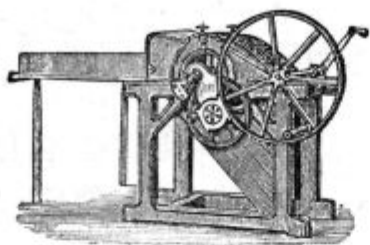

Tovarna za kmetijske stroje Konrada Prosch-a,

v Celovcu, Adlergasse šte. 19

priporoča svoje najnovejše zboljšane mlatilnice, slamoreznice, gepeljne, trijerje, reblijače, postavljene franco do vsake železniške postaje pod jamstvom in razne druge za kmetijstvo potrebne stroje, ter tudi take za vodovode, ki sami vodo gonijo iz globoko ležečih studencev na zemljišča, katerim vode primanjkuje. (68-10)

Cenike pošilja zastoj.

Stanje hranilnih vlog:
16 milijonov kron.

Rezervni zaklad:
okroglo 370.000 kron.

✧ Mestna hranilnica ljubljanska ✧

na Mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek od uložnih obresti plačuje hranilnica sama, ne da bi ga zaračunila ulagateljem.

Za varnost ulog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da ulagajo v to hranilnico tudi sodišča denar majoletnih otrok in varovancev.

Denarne uloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4 1/4% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolжник toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolжник poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na na leto 6% izposojenega kapitala. (64-10)

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje, in sicer po 4 1/8% do 5%.

Samo v teh zavojih se
dobiva pristna, tako
splošna priljubljena

Kathreinerjeva
Kneippova sladna kava

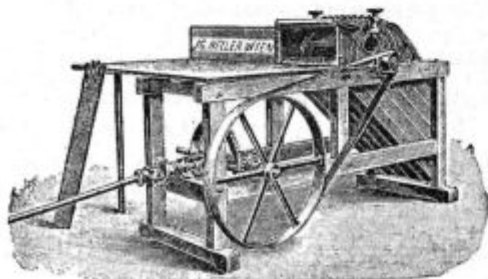
(2-5)

Gospodarskega pristava

kateri je dovršil kmetijsko šolo na Grmu in je nemščine zmožen, išče oskrbnitvo grajščine barona Wambolt-a na Hmeljniku pri Mirni peči na Dolenjskem. (94-2)

Začetna plača 20 kron na mesec, ter popolnoma prosta stacija.

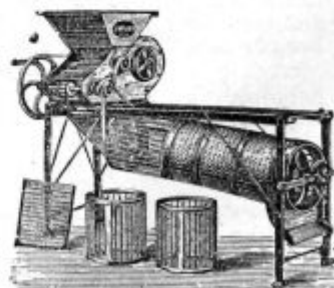
Vnovič znižane cene! **Vse stroje za poljedelstvo.** Vnovič znižane cene!

Trijerji (čistilni stroji za žito)
v natančni izvršitvi.

Sušilnice za sadje in zelnjavo, škropilnice proti peronospori. Mehovi za žveplanje trt.

Mlatilnice, mlinci za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav. Slamoreznice jako lahke za goniti in po zelo zmernih cenah. Stiskalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje prodaja v najboljši izvršitvi.

IG. HELLER na Dunaju, II., Praterstrasse 49.

Zastopniki se iščejo! — Ceniki brezplačno!

(30-22)

☛ Pred ponarejenjem se je posebno treba varovati. ☛

! Stroji za napravo krme !

Slamoreznice z patentovanim valčnim tečajem z obro-
často pripravo za mazanje z največjo lahkoto pri gonjenju,
vsled ktere se prihrani 40% gonilne sile; stroji za re-
zanje repe in krompirja,

mline za drobljenje in
mečkanje žita, parni kotli
za napravo živinske krme,
štedilne peči z postekle-
nimi in neposteklenimi
kotli za vstaviti, in sicer:
premične in nepremične za
kuhanje in parjenje živinske
krme, za krompir, ter za
vsako drugo gospodarsko
porabo doma in na polju;

dalje: rebljači za koruzo, žitne čistilnice, trijerje,
prebiralnike, ročne stiskalnice za seno in slamo, stalne
in premakljive. Dalje vsakovrstne mlatilnice, gepeljne,
železne pluge, valarje, brane. Najboljše stroje za sejati
„Agricola“ brez premene koles; potem samodelujoče
brizgalnice za vničenje njivne gorčice, drevesnih škod-
ljivcev in proti strupeni rosi (Peronospora), izdeluje in
prodaja pod jamstvom kot posebnost v najnovejši, naj-
boljši in skušeni sestavi. (82-5)

PH. MAYFARTH & drug.

tovarna kmet. strojev, livarna in fužina na par
Ustanovljena l. 1872 — 850 delavcev.

DUNAJ, II. Taborstrasse št. 71.

Odlikovan z nad 450 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami.
Obširne cenike zastoj. — Zastopniki in prekupei se iščejo

Vse vrste slamoreznice

lahko tekoče za na
roko in do najmoč-
nejših za na gepelj
ali vodno moč v veliki
izbiri priporočata

Karol Kavšeka nasl.

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino na debelo in drobno in zaloga
poljedeljskih strojev

Ljubljana, Dunajska cesta št. 16.

Tudi se dobijo po najnižji ceni vsi drugi poljedeljski
stroji kakor: **gepeljni, mlatilnice, reporeznice,**
mlini za šrotati in mleti, preše za sadje in
grozdje, trombe in cevi za vodovode in
sploh vsa železnina. (87-3)

Slovenske cenike razpošiljamo na zahtevo brezplačno.

Cene najnižje.

Nova trgovina

v Ljubljani

Sv. Petra cesta šte. 4.

Priporočava svojo popolnoma novo bogato ure-
jeno manufakturno trgovino raznovrstnega **mod-
nega in suknenega blaga**, veliko zalogo so-
lidno izdelanih **modrečev**, ženskega in moškega
perila, kravat, dežnikov, belih in suknenih
zastorov, vse vrste namiznih in posteljnih **prtov**,
kakor tudi **odeje** (kovtre) in **kocce** za postelje in
konje itd. itd. Založila sva tudi vse **krojaške**
potrebščine s katerimi bodeva cenj. krojačem
in šiviljam ustreči zamogla.

Dalje priporočava častiti duhovščini izvrstna
platna, lepe preproge, črna sukna itd. itd.

V nadi, da si pridobiva z nizkimi cenami ter
samo pristnim blagom, pod strogo solidno in točno
postrežbo popolno zaupanje p. n. občinstva, bilježiva

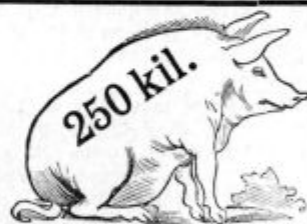
z odličnim velespoštovanjem (90-3)

Kotzbek & Kostevc

trgovca na Sv. Petra cesti št. 4 v Ljubljani
nasproti hotela pri „Avstrijskem caru“.

Uzorce pošiljava na zahtevanje poštne prosto.

Tako težke prasiče

vzgojite v 11 mesecih, če pridevate krmi

Barthelnovo poklajno apno.

Tako je pisal gosp. J. Melzer 9.12. 1895:

Z Vašim poklajnim apnom dosegel sem v 11 mesecih
pri navadnemu domačemu prasičku

težo 250 kg (63-7)

Barthelnovo poklajno apno je najboljšje
in najcenejše sredstvo za vzgojo mlade živine; pri kravah
pospešuje, da iste več in boljše molzejo; preprečuje kosto-
lomnico, potem otrpnenje pri žrebetih, teletih in prasičkih;
preprečuje glodanje lesa ter da živina ne pije gnojnice in
pospešuje pri kokoših valenje jajc itd. itd.

Popis z ocenami brezplačno.

En zavoj tega poklajnega apna 5 kg za
poskus stane 2° K pri

M. Barthelnu in drug.,

na Dunaju X., Keplergasse 20.

Dopisuje se slovensko!

Mala naznanila.

Vsak od c. kr. kmetijske družbe kranjske sme po dvakrat na leto in sicer brezplačno prijaviti med „Malimi naznanili“ kako objavo tikajočo se gospodarskega prometa. Objava ne sme presegati dve vrsti in je vsako vrsto čez to število plačati po 5 kr. za vsak natis. Neudje plačajo za objavo med „Malimi naznanili“ po 5 kr. za vsako vrsto in vsak natis. Denar je naprej poslati.

Istrsko vino, belo in črno, novo in staro, po prav zmernih cenah, dobi se vedno pri Venceslavu Križmaniču v Tinjanu pri Pazinu. Slovenske rodoljube opozarjam na letošnjo dobroto istrskega vina, ter se priporočam, da me z naročili mnogobrojno počaste. (196)

Milarno (Seifensiederi) popolnoma urejeno z vso opravbo se pod ugodnimi pogoji takoj proda. Več pove G. Hribar na Vrhniki. (197)

Trideset prasičkov, po 6 tednov starih, čistokrvne jorkširske pasme, marjaški in svinjce, prav lepa žival, nadalje: štiri bike plemenjake, 2 sivca (švicke pasme) in 2 beljance, vsi po 18 mesecev stari, prav lepi, nadalje več krav in junic je naprodaj pri Karol Počivalniku v Ljubljani, Sv. Petra cesta, hotel „Lloyd“. Cena po dogovoru. (201)

Čebelarstvo orodje, panje kakor tudi vse potrebščine naprednega čebelarstva ima vedno v zalogi Ivan Bilc, trgovec v Il. Bistrici. (203)

Vino, belo, vipavsko, dobro, dobi se pri posestnikih v Batujah in Selu. Cena 31—33 K hl. Postaja drž. žel. Batuje. Pojasnila daje župnik Ignacij Leban v Batujah, pošta Černice, (Goriško). (205)

Rrzeno slamo, povezano v otepah ali stisnjeno v balah, kupuje Jos. Lenarčič na Vrhniki. Ponudbe naj se glase za slamo postavljeno v Ljubljano. (209)

Čebelarstvo panje, ameriške in Gerstung-ove, izdeluje po primerni ceni čebelar Jakob Virent, v Olševku št. 1, pošta Kamnik. (210)

Korenjevega semena, doma pridelanega, iz najlepšega korenja, čez 300 litrov, prodaja liter (11 dg) po 30 vin. Pri naročitvah čez 165 dg se cena primerno zniža. Razpošilja pa to seme tudi proti poštnemu povzetju Matija Remškar na Brezovici št. 6., pošta Vič pri Ljubljani. (213)

Ameriških trt „Portal“, več tisoč, kakor tudi več tisoč rezanic, lepe in močne rasti, ima naprodaj Janko Žurman, posestnik pri sv. Trojici pri Rogški Slatini. Cena po dogovoru. (219)

Seme, pravega kašelskega zelja (kapsa) prodaja navadno žlico po 90 vinarjev Josipina Kocjančič v Zgornjem Kašlju št. 34, pošta Zalog pod Ljubljano. Zunanjim naročilom je pridejati naročnino in poštino. (220)

Korenjevo seme, jako lepo in čisto ter dobro kaljivo, se razpošilja po pošti 1 liter (11 dg) po 10 krajcarjev. Pri odjemu 20 litrov skupaj poštine prosto. Na zahtevo se pošljejo vzorci. Na debelo še znatno ceneje: Vekoslav Sešek, Sodražica pri Ribnici, trg. z deželnimi pridelki. (221)

Korenjevo seme, domače, odbrano iz najlepših rumenih korenov, ima naprodaj po sledeči ceni: 13 dg ali en liter 40 h, 10 litrov po 36 h liter. Anton Planinšek, na Draževniku, pošta Dobrova pri Ljubljani. (222)

Izvrstno slivovko lastnega izdelka prodaja nadrobno in debelo po 1 K 90 h liter: Janez Jakše, posestnik in gostilničar v Kandiji pri Novemestu. (223)

Črna psa, en meter dolg, ¾ metra visok, eno leto star, angleške pasme, dober varuh, posebno za svojega gospodarja, tudi za lov sposoben, proda Anton Tratter v Malkovcu, pošta Tržiše. (224)

ALBIN C. ACHTSCHIN

v Ljubljani, Wolfve ulice št. 8

priporoča se za izvršitev vsakovrstnih

▲ ključarskih, stavbenih in umetnih del ▲

za napravo in vpeljanje vodovodov po hišah in celih občinah. (80—6)

Izdeluje nove in popravlja stare strelovode.

Naprodaj je tudi en velik gepel po prav nizki ceni.

Veselo novo leto

želim vsem svojim prečastitim odjemalcem in se še nadalje toplo priporočam

z odličnim spoštovanjem

(97—1)

Ivan Komatič,

Zaloga poljedelskih strojev v Ljubljani, v hiši Dunajske šrange na dvorišču.

Ekonom

prost vojašine, kateri je z najboljšim vspehom dovršil kmetijsko šolo in obiskoval sirarsko-mlekarski tečaj, popolnoma zmožen slovenskega in hrvatsko-srbskega jezika, ter deloma italijanskega in nemškega, želi službo premeniti.

Blagohotne ponudbe se prosi na

(96—2)

„Ekonom“

poste restante Gorica (Görz).

Kmetska posojilnica

Ljubljanske okolice

v Ljubljani na Marije Terezije cesti št. 1
poleg Knezovega magacina, obrestuje hranilne vloge

po 4½ %

brez odbitka rentnega davka, kojega zavod sam za vložnike plačuje.

Izposoja pa na zemljišča proti vknjižbi, proti 5½ % tudi na drugi in tretji, če varni stavek.

Proti amortizaciji, to je uničevanju dolga pa izposoja denar samo po 5½ % ter proti polletnemu odplačilu 1½ % dolaga vsacega polleta, tako, da se skupno proti 6¾ % dolg v 27 letih popolnoma izplača.

Rezervni zaklad znaša 67.000 kron ter se vsako leto množi po prispevkih čistega dobička. Ker je posojilnica ustanovljena z neomejeno zavezo je varnost hranilnih vlog s tem zajamčena (86—4)

Lepo posestvo

na Koroškem je naprodaj

oddaljeno 1 in pol ure od železniške postaje, eno uro pa od mesta Pliberka. Posestvo je v lepem, ravnem kraju; obsega 63 oralov, travnikov, gozdov in 1000 m². Hiša je lepo zidana, ima 2 kletni jami, 3 sobe, 1 shrambo in kuhinjo ter veliko, lepo podstrešje; obokan hlev za 24 goved, zgorej lep, prostoren skedenj z parno, in uta za steljo. Poleg hleva je tudi prostoren skedanj z parno, potem ena uta za vozove. Zgorej te ute je lesena žitnica v dobrem stanju. Dalje je tudi prostorna drvarnica, poleg ktere se nahajajo svinjaki. Na sredi dvorišča teče napeljana dobra voda. Polje je večidel v dobrem stanju, z dobro zemljo; samo pridne roke za obdelovanje te domačije se iščejo. (91—2)

Poleg tega se proda tudi nekaj gospodarskih reči za skupno ceno 13.000 kron. 5000 kron se mora takoj plačati, 8000 kron pa ostane vknjiženih na posestvu, kateri se lahko izplačujejo z obrestmi vred. — Kupec te domačije pa stori potem, kakor sam hoče.

Natančna pojasnila daje

Tomaž Plešivčnik,

načelnik posojilnice v Pliberku (Bleiberg)
Koroško.